TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Hỗ trợ hộ kinh doanh theo hướng “dễ tuân thủ” để tăng sức chống chịu và phát triển bền vững

06:20 21/05/2026

Khu vực hộ kinh doanh đang giữ vai trò quan trọng trong nền kinh tế tư nhân Việt Nam khi tạo sinh kế cho hàng triệu lao động và đóng góp đáng kể cho ngân sách nhà nước. Tuy nhiên, trong bối cảnh sức mua suy giảm và yêu cầu quản lý ngày càng chặt chẽ, nhiều hộ kinh doanh đang đối mặt với áp lực lớn cả về tài chính lẫn khả năng đáp ứng quy định pháp lý.

Theo Báo cáo kinh tế tư nhân Việt Nam năm 2025 do Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam công bố, đến cuối năm 2025, cả nước có khoảng 6,1 triệu hộ kinh doanh, tạo việc làm cho khoảng 10 triệu lao động. Đây được xem là lớp nền quan trọng của kinh tế địa phương, đặc biệt tại các khu vực nông thôn và đô thị nhỏ.

Dù vậy, phần lớn hộ kinh doanh hiện hoạt động ở quy mô siêu nhỏ, phụ thuộc chủ yếu vào lao động gia đình và có khả năng chống chịu hạn chế trước biến động thị trường. Khảo sát trong báo cáo cho thấy hơn 81% hộ kinh doanh bị sụt giảm doanh thu trong năm 2025, trong khi hơn 75% ghi nhận lượng khách hàng giảm mạnh.

> Nhiều hộ kinh doanh quy mô nhỏ đối mặt áp lực tuân thủ quy định thuế, kế toán và hóa đơn điện tử trong giai đoạn chuyển đổi chính sách mới.

Không chỉ chịu áp lực từ thị trường, các hộ kinh doanh còn gặp khó khi bước vào giai đoạn áp dụng các quy định mới về thuế, kế toán và hóa đơn điện tử từ đầu năm 2026. Có tới 73,3% hộ được khảo sát đánh giá các vấn đề pháp lý và thủ tục hành chính là rào cản nghiêm trọng nhất đối với hoạt động kinh doanh hiện nay.

Nhiều chủ hộ cho biết họ gặp khó khăn trong việc thực hiện các nghiệp vụ như lập hóa đơn điện tử, kê khai thuế, hạch toán chi phí hay xử lý các lỗi kỹ thuật liên quan đến phần mềm. Những trở ngại này đặc biệt lớn đối với nhóm hộ kinh doanh lớn tuổi, trình độ công nghệ hạn chế hoặc hoạt động tại khu vực nông thôn.

Trong bối cảnh đó, tâm lý lo ngại rủi ro bị xử phạt cùng áp lực chi phí nguyên liệu và mặt bằng khiến nhiều hộ lựa chọn thu hẹp quy mô hoặc duy trì hoạt động cầm chừng thay vì mở rộng kinh doanh. Theo đánh giá của báo cáo, điểm nghẽn lớn nhất của khu vực hộ kinh doanh hiện không chỉ nằm ở sức cầu thị trường suy yếu mà còn ở sự thiếu tương thích giữa yêu cầu quản lý ngày càng phức tạp với năng lực thực thi của các đơn vị quy mô nhỏ.

Từ thực tế này, báo cáo cho rằng cần thay đổi cách tiếp cận trong xây dựng chính sách, chuyển từ tư duy “siết chặt quản lý” sang nâng cao tính dễ tuân thủ cho hộ kinh doanh.

Một trong những định hướng quan trọng là đơn giản hóa các quy định liên quan đến thuế, kế toán và hóa đơn điện tử theo hướng phù hợp hơn với khả năng thực tế của các hộ siêu nhỏ. Song song với đó, cần phát triển các công cụ hỗ trợ chi phí thấp như phần mềm kế toán đơn giản, tài liệu hướng dẫn dễ hiểu và đội ngũ hỗ trợ trực tiếp tại địa phương.

Báo cáo cũng nhấn mạnh việc hỗ trợ hộ kinh doanh cần được phân tầng thay vì áp dụng đồng loạt. Theo đó, nhóm hộ phụ thuộc hoàn toàn vào hoạt động kinh doanh để duy trì sinh kế cần được ưu tiên trong các chính sách hỗ trợ giảm sốc và tăng khả năng chống chịu. Nhóm hộ siêu nhỏ cần được hỗ trợ về quản trị cơ bản và tuân thủ pháp lý, trong khi các hộ có quy mô lớn hơn nên được thúc đẩy chuyển đổi lên mô hình doanh nghiệp thông qua các chính sách hỗ trợ phù hợp.

Đối với mục tiêu chuyển đổi hộ kinh doanh thành doanh nghiệp, báo cáo cho rằng cần tập trung giảm chi phí chuyển đổi thực tế thay vì chỉ dừng ở các chính

sách khuyến khích mang tính hình thức. Các giải pháp như ưu đãi tài chính trong giai đoạn đầu, hỗ trợ kế toán - thuế hay xây dựng lộ trình nghĩa vụ phù hợp sẽ giúp tăng mức độ sẵn sàng chuyển đổi của các hộ kinh doanh.

Theo nhận định của báo cáo, hộ kinh doanh không chỉ là khu vực cần quản lý hiệu quả hơn mà còn cần được hỗ trợ để phát triển bền vững. Việc nâng cao sức chống chịu cho khu vực này không chỉ mang ý nghĩa kinh tế mà còn góp phần bảo đảm an sinh xã hội và củng cố nền tảng cho sự phát triển của khu vực kinh tế tư nhân trong dài hạn.

Nam Sơn (t/h)